K O M U N I K A T

Wyd. Okr. Rady Konwentu Org. Niepodl.

Nr. 53   4. lipca 1944   W.P. Rok VI.

I. SPRAWY POLSKIE.

Dziś w rocznicę tragicznej śmierci prem. gener. Władysława Sikorskiego, przemawiać będzie przez radio o godz. 19.45 Pan Prezydent Rzeczpospolitej.

Korespondent morski PATA Janusz Laskowski przeprowadził wywiad z Nacz. Wodzem gen. Sosnkowskim na temat udziału Polskich Sił Zbrojnych w inwazji. Gen. Sosnkowski stwierdził, że udział nasz ogranicza się narazie do lotnictwa i marynarki. Lotnictwo pol. zapisało się tu już chlubnie, zdobywając rekord zestrzelonych samolotów niem. Bitwa morska, w której wzięły nasze kontrtorpedowce zakończona została zatopieniem 2 kontrtorpedowców niem. "Rad jestem, że ta jedyna bitwa morska stoczona została przy udziale naszych kontrtorpedow. "Piorun" i "Błyskawica" i że w pewnej fazie tej bitwy d-ca "Błyskawicy" sprawował ogólne kierownictwo. Z tonu polskiej prasy podziemnej mogę stwierdzić, że społeczeństwo pol. jest niezwykle silnie przywiązane do swej marynarki wojennej. To przywiązanie wypływa stąd, że już przed wojną w ciągu 20 lat niepodległości, marynarka pol. była oczkiem w głowie dla wszystkich Polaków. Społeczeństwo odczuwa dumę z czynów marynarki pol., z opinii, jaką się cieszy polska marynarka wśród Brytyjczyków, narodu marynarzy. Kraj zdaje sobie świetnie sprawę z roli, jaką marynarka pol. i morze w życiu narodu odgrywa."

W wywiadzie udzielonym korespondentowi PATA 2.VII. oświadczył Wódz Naczelny, że według jego osobistego mniemania wojna światowa zbliża się ku końcowi i może się skończyć jeszcze w bież. roku. Dotychczasowe zwycięstwa osiągnęli Sprzymierz. dzięki śmiałości działania dobrej organizacji i sprężystemu dowództwu. Końcowy okres może być jednak najcięższym i przynieść może bardzo wiele trudności."

W operacjach we Włoszech współdziałają pol. kontrtorpedowce "Ślązak" i "Krakowiak". "Krakowiak" zdobył ostatnio 2 bandery niem. "Ślązak" wspierał w działaniach piechotę morską ogniem swych dział, za co otrzymał od tych oddziałów podziękowanie i telegram iskrowy od d-cy floty: "Świetna robota "Ślązaka" za zmuszenie do milczenia dział niem. o znacznie większym kalibrze od posiadanych na pokładzie." "Ślązak" zatopił też kilka ścigaczy niem.

Lotnictwo pol. w Normandii wykonało do końca czerwca b.r. 186 wypadów, w których wzięło udział 6314 samol.

Prasa pol. w St. Zjednoczonych jest silnie rozwinięta. W Chicago wychodzą: "Nowy Świat", "Dziennik Związkowy", organ Związku Narodowego Polaków i "Dziennik Chicagowski". W Stanie Illenois wychodzą: "Nowiny Polskie" i "Kurier Polski". W Detroit ukazuje się "Dziennik Polski", w Cleveland wychodzi polskie pismo pod redakcją Dybowskiego.

Londyn podał wiadomość o rozplakatowaniu przez Polskę Podziemną we Lwowie ogłoszeń odwołujących nakazaną rejestrację.

W sobotę 1.VII. w rocznicę zajęcia Lwowa, burmistrz miasta napędził znanym wzorem sowieckim mieszkańców miasta na "Dziękczynny miting" przed Teatr Wielki. Wyrażamy żal, że w tej błazenadzie niepotrzebnie wziął udział prof. Chlamtacz.

Moskwa nadała wiadomość, że Najwyższy Sowiet wydał dekret na mocy którego Polacy zamieszkali na wschód od t. zw. linii Curzona będą mogli optować na rzecz Polski. Dotyczy to również oficerów pol. Równocześnie podano 1.VII. znamienną rezolucję t. zw. "Związku Patriotów" Pol." z dn. 23.VI.1944, którą cała prasa sow. ogłosiła 2.VII. Rezolucja ta, odnosi się do ustosunkowania się "Związku Patriotów Pol." do Rządu Pol. w Londynie i do "Krajowej Rady Narod. /komun./". Na wstępie rezolucja zapewnia, że jednoczy w swych szeregach wszystkich Polaków bez różnicy przekonań politycznych/?!/. "Związek Patriotów Pol." dąży nieustannie do zrzucenia jarzma najeźdźcy wbrew zgubnej polityce kół reakcyjnych /?!/. Z inicjatywy i przy udziale "Patriotów" powstała polska armia w ZSRR, doskonale uzbrojona i wyekwipowana, która dała już dowody wysokiej wartości bojowej i bohaterstwa. "Związek Patriotów Pol." wielokrotnie wskazywał, że reakcyjne dowództwo "Armii gen. Sosnkowskiego" przez całą swą postawę idzie na rękę okupantom /?!/

i szykuje się podstępnie do rozpętania wojny domowej /?!/. "Związek Patriotów Pol." odmawia od początku swego istnienia legalności t.zw. rządu londyńskiego, który wywodzi się z bezprawnej konstytucji z r.1935 /?!/, a który przez swą konsekwentną antysowiecką politykę podkopuje zaufanie narodów sprzymierz. do narodu pol./?!/. Ale naród pol. stworzył ośrodek oporu i walki z okupantem, a ośrodkiem tym jest "Krajowa Rada Nar." /?!/. Związek Patriotów Pol." uznaje "Krajową Radę Nar." za prawdziwą przedstawicielkę narodu pol. i wyraża przekonanie, że "Kr.R.Nar.", powołana przez najbardziej sprawie narodowej oddane żywioły, skupi wokół siebie wszystkich zdolnych do walki i poprowadzi do zwycięstwa nad hitlerowską tyranią. "Zw.Patriotów Pol." jest głęboko przekonany, że "Krajowa Rada Nar." stwarza podwaliny dla uformowania "tymczasowego rządu narodowego" /?!/, rządu wyzwolenia Polski, rządu, który zapewni zwycięstwo nad wrogiem, cieszącego się pełnym zaufaniem całego narodu/?!/. Tę wykrętną, fałszywą i bezczelną rezolucję podpisali m.in.: gen. Berling, W. Wasilewska, Andrzej Witas, Emil Sommerstein, Wł. Krasnowiecki, /dyr. sow. teatru we Lwowie/, dr. Jędrychowski, jakiś ksiądz i td. /Cieszy się Lwowie z "Patriotów"/.

II. SPRAWY NAJWAŻNIEJSZE.

Rząd St. Zjednoczonych zerwał stosunki dyplomatyczne z Finlandią. Powodem tego kroku było zawarcie układu fińsko-niem. "New Jork Times" pisze, że Amerykanie wiedzą, że to nie naród fiński ale prohitlerowski rząd prowadzi taką politykę. Hitler posłał Finom 3 dywizje. Za cenę takich kilku dni, o które przedłuży się nędzny żywot Hitlera, Finowie łączą swój los z narodem potępieńców. Parlament fiński nie ratyfikował umowy z Niemcami.

"Times" pisze 1.VII.: "to, co się wydarzyło na froncie mińskim nie jest klęską, to jest coś katastrofalnego". Korespondenci donoszą o ogromnych stratach jakie ponieśli Niemcy na Białorusi. W ostatnim tygodniu wynoszą one 110 tys., w tym 80 tys. zabitych. Przez zawalony trupami i sprzętem wojennym Bobrujsk, wojska sow. mogą się [illegible] tylko z trudem posuwać. Na wszystkich odcinkach poddają się całe grupy wojsk niem., a doborowe oddziały są jakby porażone. "New Herald Tribune" pisze, że teraz można już śmiało stwierdzić, że zwycięstwa czerwonej armii są ściśle związane z operacjami na Zachodzie. Pociągi za pociągami wiozą żołnierzy niem. na front inwazyjny z Rosji. Walki decydujące toczą się w tej chwili równocześnie pod Mińskiem i pod Caen. Reuter donosi, że oddziały szturmowe na motocyklach znajdują się w pościgu za cofającymi się do Mińsk Niemcami. Straty, jakie Niemcy ponieśli na Białorusi dowodzą, że front niem. został tu przełamany, a nie cofnięty, front ten rozpadł się w sposób zupełnie niespodziewany. Plan niem. odbycia w ciągu tego lata kilku kolejnych kampanii runął. Armia bolszewicka przekroczyła granicę Polski w rej. Baranowicz. Od granicy Łotewskiej dzieli Moskali 40 klm. od Litwy 85 klm. "Izwiestia" oblicza straty niem. na 60 tys. jeńców i 150 tys. zabitych.

Zdobycie przez Amerykanów Cherbourga kosztowało Niemców 40 tys. jeńców. W Rosji stracili Niemcy prócz Witebska i Bobrujska 10 dywizji. Armia niem. straciła ostatnie nie tylko pozycje, ale i 95 tys. w Normandii i 200 tys. na Białorusi i około 100 tys. we Włoszech. Stan liczebny dywizji niem. uległ też zmniejszeniu. Pułk spadł z 3 na 2 bataliony, kompania ze 190 na 140 ludzi. 20% armii niem. stanowią teraz cudzoziemcy, element niepewny. Generałowie zdają sobie lepiej od polityków sprawę z beznadziejności sytuacji.

Wczoraj Hitler ogłosił Florencję miastem otwartym, choć wojska al. znajdują się jeszcze o 60 klm. Jeden z ang. komentatorów radiowych wyraził się 3.VII., że jest możliwo, że zanim nastąpi wielkie uderzenie na Zachodzie, front wschodni wogóle przestanie istnieć. Niemcy, aby zatrzeć ogrom swej klęski, krzyczą tylko wciąż o broni odwetowej V 1. "Daily Mail" pisze na ten temat, że bomba latająca wpływa na morale żołnierza niem. stwierdzone zostało, że od czasu użycia bomby latającej, żołnierz niem. bije się lepiej. Widać, że Niemcy gotowi są powstrzymać bombardowanie W. Brytanii, gdybyśmy zrezygnowali z bombardowań niem. ośrodków przemysłu wojennego. Próżno to jednak sta-

rania, naród angielski się nie ugnie, zwłaszcza, że dysponuje bronią w skutkach znacznie potężniejszych i bardziej celowych.

III. SYTUACJA NA FRONTACH.

ZACHÓD: Wojska ang. wzięły na półwyspie Cotentin do 1.VII. 42 tys. jeńców i pochowały 4 tys. trupów niem. Rommel przybył 1.VII. na front między Caen a Tilly i osobiście objął dowództwo. Szosa Caen-Evrecy-Villers-Bocage została przecięta. Według doniesień w rej. Tilly znajduje się 11 niem. dywizji, w tym wiele przerzuconych z frontu wschod. Wojska ang. posunęły się o 12 klm. od Tilly. Na Loarze zniszczone zostały wszystkie mosty od Orleanu do wybrzeża. Wg korespondenta Gillarda jeńcy niem. zeznają, że na tyłach wojsk niem. we Francji panuje całkowity chaos skutkiem bombardowań i sabotaży partyzantów. Niemcy zorganizowali 15 batalionów złożonych częściowo z cudzoziemców, dla strzeżenia objektów kol. i fabryk przed partyzantami. Niedobitki niem. na przylądku La Hague poddały się 30. czerwca. Port Cherbourg pośpiesznie jest przeprowadzany do stanu użyteczności.

POŁUDNIE: Niemcy 3.VII., ogłosili, że cofają się poza Sienę, aby jej nie narażać na zniszczenie. Hitler ogłosił Florencję miastem otwartym. Na wybrzeżu morza tyreńskiego 5-ta armia zajęła 28.VI. Castagneto. Oddziały 5-tej armii znajdowały się 25 km. od Livorno po sforsowaniu rzeki Cetina. Inne oddziały wkroczyły do miasta Cetiny. Zajęto Montepulciano na zachód od jeziora trazymeńskiego, na odcinku adriatyckim oddziały 8-mej armii zajęły Macerata i Recanati i są 20 km. od Ancony. Lotnictwo sprzym. zrzuciło w czerwcu na Niemcy i kraje okupowane 20 tys. ton bomb, tracąc 176 ciężkich bombowców.

WSCHÓD: Armia czerwona wali na Mińsk. Artyleria sow. ostrzeliwuje już linie obronne Mińska. Mińsk jest zewsząd otoczony. Lotnictwo sow. ma na froncie białoruskim 14-to krotną przewagę. W rej. Połocka zajęto Disnę. Wojska sow., które przekroczyły Berezynę na płn-zach. od Borysowa zajęły 50 miejscowości. W Borysowie walki uliczne. Wojska gen. Zaharowa zajęły 80 miejscowości na zachód od rzeki Drut. Wojska gen. Rokossowskiego na płn-zach. od Bobrujska zajęły 200 miejscowości, w tym Lubań i Słuck. W rej. błot Prypeci wojska sow. zajęły 20 miejscowości, w tym Piotrków nad Prypecią i Kopaćkiewicze. 1.VII. w rej. Połocka zajęto 150 miejscowości. Połock otoczony jest z 3 stron. Wojska gen. Czerniakowskiego przekroczyły rzekę Berezynę. W górnym biegu na szer. 110 km., zajmując 150 miejscowości w tym Bicholin i Ziembiń. Rozkaz Stalina doniósł o zdobyciu Borysowa, w którym padło 8 tys. Niemców. Wojska gen. Zaharowa dotarły do Berezyny w okolicy Berezino, zajmując 180 miejscowości. Wojska marsz. Rokossowskiego wzięły 150 miejscowości w tym Szach, Hresk, Kopel i Czerwoną Słobodę nad granicą Polski. W Borysowie dostali się do niewoli gen. niem. Heine i d-ca Borysowa gen. Haman, umieszczony przez Związek Sow. na liście przestępców wojennych. 2,VII. Stalin doniósł w rozkazie o zajęciu przez gen. Czerniakowskiego Wilejki, 35 klm. od zachodniej granicy sow. na linii kol. Połock-Mołodeczno, Krasnego 12 klm. od granicy sow. na linii Mińsk-Wilno, która została przerwana oraz o zajęciu przez wojska Rokossowskiego Nieświeża, Horodzieja i Stołbców na linii Mińsk-Baranowicze. Tego dnia zajęta została Szarkowszczyzna, 65 klm. na zachód od granicy sow., Plissa, oraz 200 miejscowości w rej. Połocka. Wojska gen. Czerniakowskiego zajęły 300 miejscowości w tym Smolewicze i Słobódkę 20 klm. na płn-wsch. od Mińska. W marszu na Baranowicze wojska gen. Rokossowskiego zajęły 300 miejscowości, wśród nich Czerwień. 2.VII. wojska Rokossowskiego znajdowały się o 90 klm. od Pińska, a armia 1 frontu ukraińskiego była o 30 klm. od tego miasta. Równocześnie rozwija się ofensywa sow. w Finlandii, zwłaszcza między jeziorami Onega i Ładoga, gdzie w 3 dniach zajęto dalszych 100 miejscowości, wśród nich Priażę.

IV. RÓŻNE.

Gubernator Stanu Nowy York Tomasz Dewey, wybrany przez konwencję Partii Republikańskiej 28.VI. kandydatem na prezydenta St. Zjednoczonych, w mowie kandydackiej oświadczył: "Wygraliśmy poprzednią wojnę, lecz nie wygraliśmy pokoju, teraz musimy tego dokonać, aby Niemcy nigdy już więcej nie mogli nawet pomyśleć, że mogliby wygrać wojnę. Musimy również pobić

Japończyków tak straszliwie, aby każdy z nich nauczył się mówić: "Nigdy więcej!" Chciałbym zaznaczyć dodał Devey, że ewentualna zmiana administracji w styczniu r. przyszłego nie może wprowadzić żadnych zmian w prowadzeniu wojny. O Polsce powiedział Devey, "jest mało prawdopodobne, aby naród amer. mógł pogodzić się z rozwiązaniem, któreby nie przewidywało pełnej niepodległości Polski jakoteż innych państw.

Prez. Roosevelt oświadczył 28.VI., że gen. De Gaulle przybędzie do St. Zjednoczonych między 5 a 9.VII.

Papież przyjął gen. de Gaulle na prywatnej audiencji.

Szef Głównej Komendy niem. gen. Keitel przybył do Helsinek.

29.VI. podpisana została umowa polsko-bryt. o dalsze dostawy materiału wojennego dla Polski w ramach ustawy "Lease Land".

Poselstwo St. Zjednoczonych otrzymało polecenie opuszczenia Finlandii. Stany Zjednoczone nałożyły sekwestr na należności fińskie. W Finlandii wprowadzono karę śmierci za dezercję.

Z ostatniej chwili: Rozkaz Stalina z 3.VII. doniósł o zajęciu przez wojska gen. Czerniachowskiego i marsz. Rokossowskiego stolicy sow. Białorusi - Mińska. Ogółem na odcinku Mińska zajęto 450 miejscowości, w tym Łohojsk, Gródek Ostroszycki, Krajsk na północ od Mińska. Nawiązano walki uliczne w Mołodecznie. Na południe od Kopyla zajęto Cimkowicze.

Wojska gen. Bagramiana zajęły 3.VII. 400 miejscowości na płd-zach od Połocka w tym Głębokie, Dokrzyce i na linii kol. Połock-Mołodeczno Parafianowo. Na płn i płn-zach. od Petrozawodzka wojska sow. zajęły 50 miejscowości. Wojska gen. Czerniakowskiego wzięły 3.VII. 13 tys. 256 jeńców, a marsz. Rokossowskiego 3900 w tym gen. majora Michaelisa i gen. mjra Conradi. Wg oceny Moskwie wzięli dotąd od początku ofensywy 80 tys. jeńców. Armia gen. Lindemanna w krajach bałtyckich zagrożona jest odcięciem.

Ze Sztokholmu donoszą, iż zaobserwowano ruchy odwrotowe wojsk niem. w Estonii.

Wojska amer. otworzyły 3.VII. o 5-tej rano gwałtowny ogień artyleryjski poczym ruszyły do ataku pomiędzy Portbail a moczarami w płd. części półwyspu Contentin zdobywając kilka miejscowości. Ilość jeńców wziętych przez Amerykanów wynosi 45 tys., przez Anglików 12 tys. Pogoda fatalna, deszcz leje, niskie chmury uniemożliwiają interwencję lotnictwa. W Normandii padło dotąd 9 generałów, 8 dostało się do niewoli. Wojska franc. opanowały 3.VII. Sienne, 8-ma armia znajduje się 12 klm. przed Anconą. 2.VII. bombardowano rafinerie nafty w okręgu Budapesztu. 3.VII. 500 bombowców z baz Italii atakowało w Rumunii urządzenia kol. Arad, rafinerie nafty Titan i fabrykę samolotów pod Bukaresztem, oraz węzeł kol. Timiszoara, zaś na Węgrzech most na Ciszę w Seged.

Wojska am. czynią dalsze postępy na Saipan.

Od 11.V. do 2.VII. Niemcy stracili na wszystkich frontach 152 tys. żołnierzy wziętych do niewoli w tym we Francji 57 tys. w Italii 32 tys. i w Rosji 63 tys. obecnie ocenia się tę liczbą na 180 tys. Radio Ankara podaje, iż prem. Portugalii Salazar bawił krótko w Madrycie w związku z pewnymi sugestiami niem. Odpowiedź Anglii była odmowna, specjalna misja niem. powróciła do Rzeszy.

Jednostki Armii Krajowej wykoleiły na terenie G.G. 60 pociągów, zniszczyły 25 parowozów i 100 wagonów z materiałem wojennym. W drugiej połowie czerwca Niemcy rozpoczęli wielką akcję przeciw Armii Krajowej w Lubelszczyźnie na zachód od Kowla, rzucając do boju 2 dywizje wsparte samolotami. Walki trwają dotychczas.

000--000

Na fundusz prasowy złożono w zł: Oli 155, Czuwaj 20, XY 55, Muśku 50, Listek 20, Kalif 40, Adam 1000 ark. pap.

Fundusz specjalny: Pancerka 50, Zając 50, Swój 50, Bank 50, Żyrafa 20, Antek 100, Łysy 50, Tulipan 30, Kurek 20, Maciek 100, Kora 50, Bajura 20, Urwald 50, Omega 20, A.H.S. jedno kilo kaszy, 2 kg. chleba, 2 ręczniki, N. dla K.OE. 5 szt. mydła. "44" 160 zł.

000-000